ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2006

Vyhlásené: 20. 04. 2006 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

219

ZÁKON

zo 16. marca 2006

o protikomunistickom odboji

Národná rada Slovenskej republiky,
– vedená vôľou oceniť a vyjadriť úctu mužom a ženám, ktorí s nasadením vlastných životov, osobnej slobody a pripravení k najvyšším obetám bojovali za vlasť, bránili hodnoty slobody a demokracie,
– odhodlaná natrvalo pripomínať ideály vlastenectva, cti a statočnosti ďalším generáciám našich občanov a
– pripravená vyjadriť vďaku všetkým etapám národného boja za slobodu,
sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1
Predmet úpravy

Tento zákon ustanovuje podmienky priznania postavenia účastníka protikomunistického odboja a pôsobnosť Ústavu pamäti národa[1]) na úseku starostlivosti o účastníkov protikomunistického odboja.

§ 2
Protikomunistický odboj

(1) Protikomunistický odboj bol pokračovaním národného boja za oslobodenie. Ustanovenia osobitného predpisu[2]) sa použijú primerane.

(2) Pod protikomunistickým odbojom sa rozumie aktívny odpor občanov proti komunistickému režimu[3]) prejavený či prejavovaný organizovane alebo individuálne v období od 6. októbra 1944 do 17. novembra 1989 (ďalej len „rozhodné obdobie“) verejnými občianskymi postojmi alebo činmi odporu, a to ako na území Československej republiky alebo Československej socialistickej republiky (ďalej len „Československo“), ako aj v zahraničí.

(3) Na účely tohto zákona sa považuje za československého občana aj ten, koho československé štátne orgány svojím rozhodnutím československého občianstva pozbavili.

§ 3

Protikomunistický odboj bol súčasťou studenej vojny vo svete. Jeho účastníci boli aktívni bojovníci za slobodu a demokraciu.

§ 4
Účastník protikomunistického odboja

(1) Účastník protikomunistického odboja je občan, ktorý sa v rozhodnom období ako československý štátny občan staval na odpor proti komunistickému režimu formami uvedenými v § 5 až 8 tohto zákona.

(2) Účastníkovi protikomunistického odboja, ktorý vykonával odbojovú činnosť podľa § 5 až 8 tohto zákona, sa za podmienok ustanovených týmto zákonom priznáva postavenie účastníka odboja, ak túto činnosť vykonával minimálne 12 mesiacov. Obdobie účasti na odbojovej činnosti v rôznych časových obdobiach či v rôznych formách možno spočítať.

(3) Ak účastník protikomunistického odboja utrpel v súvislosti s odbojovou činnosťou uvedenou v § 5 až 8 tohto zákona vážnu ujmu na zdraví alebo zomrel, k obdobiu uvedenému v odseku 2 sa neprihliada.

§ 5
Člen ilegálnej organizácie

(1) Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý v rozhodnom období bol členom ilegálnej organizácie alebo skupiny aktívne bojujúcej proti komunistickému režimu.

(2) Na účely tohto zákona sa považuje za člena ilegálnej organizácie ten, kto sa účinne podieľal na vytvorení ilegálnej organizácie alebo sa aktívne zúčastnil na činnosti takej organizácie.

§ 6
Politický väzeň

(1) Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý bol politickým väzňom alebo bol z politických dôvodov internovaný, alebo bol v období rokov 1948 až 1953 zaradený do vojenských táborov nútených prác,[4]) alebo bol v rokoch 1944 až 1946 civilnou osobou protiprávne násilne odvlečenou do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch.[5])

(2) Podľa tohto zákona je politickým väzňom ten, kto bol v rozhodnom období obmedzený na osobnej slobode väznením, zaradením do tábora nútených prác, protiprávne násilne odvlečený alebo internovaný pre svoj aktívny odboj proti komunistickej moci z dôvodov politických, náboženských, či z ďalších dôvodov súvisiacich s protikomunistickým odbojom.

§ 7
Iné zjavné formy odboja

Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý v rozhodnom období

a) bol autorom petícií či obdobných materiálov zameraných na obnovu slobody a demokracie alebo zabezpečoval ich tlač či rozširovanie,

b) organizoval politické organizácie či verejné vystúpenia proti komunistickému režimu,

c) vyvíjal politickú, publicistickú či inú preukázateľne protikomunistickú činnosť zameranú na obnovu slobody a demokracie v Československu.

§ 8
Zahraničný odboj

Účastníkom protikomunistického odboja je československý občan, ktorý v rozhodnom období

a) opustil republiku z dôvodov hroziaceho zatknutia a odsúdenia alebo z dôvodu hroziacej inej formy perzekúcie ako dôsledku protikomunistického odboja,

b) vyvíjal v zahraničí politickú, publicistickú či inú preukázateľne protikomunistickú činnosť zameranú na obnovu slobody a demokracie v Československu.

§ 9

Prekážky na priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja

Postavenie účastníka protikomunistického odboja, i keď inak spĺňa podmienky uvedené v § 4 až 8, nemôže nadobudnúť, ak tento zákon neustanovuje inak, ten, kto v rozhodnom období

a) vedome a aktívne sa podieľal na budovaní, rozvoji a upevňovaní komunistickej moci,

b) v súvislosti s činnosťou ilegálnej organizácie alebo skupiny bojujúcej proti komunistickému režimu sa dopustil činov, ktoré sú trestné i podľa práva platného ku dňu účinnosti tohto zákona a nesúviseli s realizáciou práva odporu proti komunistickej moci,

c) bol v období po 25. februári 1948 do 17. novembra 1989

1. príslušníkom Zboru národnej bezpečnosti zaradeným v zložke Štátnej bezpečnosti,
2. evidovaný v materiáloch Štátnej bezpečnosti ako rezident, agent, držiteľ požičaného bytu, držiteľ konšpiračného bytu, informátor alebo ideový spolupracovník Štátnej bezpečnosti,
3. tajomníkom orgánu Komunistickej strany Československa alebo Komunistickej strany Slovenska od stupňa okresného alebo jemu na roveň postaveného výboru vyššie, členom predsedníctva týchto výborov, členom Ústredného výboru Komunistickej strany Československa alebo Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska, členom Byra pre riadenie straníckej práce v českých krajinách alebo členom Výboru pre riadenie straníckej práce v českých krajinách,
4. pracovníkom aparátu orgánov uvedených v predchádzajúcom bode na úseku politického riadenia Zboru národnej bezpečnosti a Československej ľudovej armády,
5. príslušníkom Ľudových milícií,
6. členom akčného výboru Národného frontu po 25. februári 1948, previerkových komisií po 25. februári 1948 alebo previerkových a normalizačných komisií po 21. auguste 1968,
7. študentom na Vysokej škole Felixa Edmundoviča Dzeržinského pri Rade ministrov Zväzu sovietskych socialistických republík pre príslušníkov Štátnej bezpečnosti, Vysokej škole Ministerstva vnútra Zväzu sovietskych socialistických republík pre príslušníkov Verejnej bezpečnosti, Vyššej politickej škole Ministerstva vnútra Zväzu sovietskych socialistických republík alebo vedeckým ašpirantom alebo účastníkom kurzov dlhších ako tri mesiace na týchto školách,

d) bol osobou podľa § 1 ods. 3 písm. a), b), c), d) alebo e) osobitného predpisu.[2])

§ 10

Práva účastníkov protikomunistického odboja

(1) Účastníci protikomunistického odboja majú právo na plnú morálnu rehabilitáciu.

(2) Účastníkovi protikomunistického odboja podľa § 6 prináleží postavenie vojnového veterána podľa osobitného predpisu.[6])

§ 11

Konanie o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja

(1) O priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja rozhoduje Úrad pamäti národa na základe písomnej žiadosti.

(2) Žiadosť podľa odseku 1 obsahuje meno a priezvisko žiadateľa, dátum a miesto narodenia,

adresu trvalého pobytu, údaj o štátnom občianstve, údaje potvrdzujúce splnenie podmienok na priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja podľa tohto zákona a vlastnoručný podpis.

(3) Ak žiadateľ spĺňa podmienky podľa tohto zákona, Ústav pamäti národa vydá žiadateľovi preukaz účastníka protikomunistického odboja.

(4) Postavenie účastníka protikomunistického odboja možno priznať aj občanovi, ktorý umrel. Konanie o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja in memoriam sa začína na základe žiadosti blízkej osoby zosnulého alebo z vlastného rozhodnutia Ústavu pamäti národa. Žiadosť blízkej osoby obsahuje náležitosti podľa odseku 2.

(5) Ak žiadateľ napĺňa podmienky podľa § 6, Ústav pamäti národa požiada Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) aj o priznanie postavenia vojnového veterána. Ministerstvo obrany v takomto prípade žiadateľovi vydá preukaz vojnového veterána podľa osobitného predpisu.[7])

(6) V odôvodnených prípadoch môže Ústav pamäti národa vydať preukaz podľa odseku 3, aj ak jestvuje prekážka podľa § 9. Môže tak urobiť vtedy, ak intenzita odboja proti komunizmu bola zjavne rozsiahlejšia a dlhodobejšia než existencia prekážky podľa § 9.

(7) Ak Ústav pamäti národa odmietne vydať preukaz podľa odseku 3, môže žiadateľ písomne požiadať Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o preskúmanie tohto rozhodnutia.

Čl. II

Zákon č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 – 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) v znení zákona č. 110/2003 Z. z., zákona č. 610/2004 Z. z. a zákona č. 309/2005 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

V § 8 ods. 1 sa dopĺňa písmeno j), ktoré znie:

„j) rozhoduje o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja.[2a])“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2a) znie:

„2a) § 11 zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji.“.

Čl. III

Zákon č. 463/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

V § 2 ods.2 sa dopĺňa písmeno e), ktoré znie:

„e) bola účastníkom protikomunistického odboja za podmienok ustanovených osobitným predpisom.[4a])“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 4a) znie:

„4a) § 10 zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji.“.

Čl. IV
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júna 2006.

Ivan Gašparovič v. r.

v z. Béla Bugár v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

1) Zákon č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 – 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) v znení neskorších predpisov.

2) Zákon č. 255/1946 Zb. o príslušníkoch československej armády v zahraničí a o niektorých iných účastníkoch národného boja za oslobodenie v znení zákona č. 101/1964 Zb.

3) § 2 ods.1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému.

4) Zákon č. 726/2004 Z. z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác a pozostalým manželkám po týchto osobách v znení neskorších predpisov.

5) § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií v znení neskorších predpisov.

6) Zákon č. 463/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. a sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7) § 3 ods. 4 zákona č. 463/2003 Z. z.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.